

به نام خدا

سخن سردبیر

با این شماره تقریباً بیست و یک سال از عمر نشریه مطالعات ترجمه می‌گذرد. در این سال‌های پرتلاش، نشریه ما به همت و یآوری اندیشمندان، همکاران، دانشجویان و مترجمان مشتاق و اهل تحقیق دستاوردهای ارزشمندی داشته است. اول، مطالعات ترجمه را چنان که هم‌اکنون در جهان مطرح است به صورت میان‌رشته‌ای مستقل به جامعه دانشگاهیان ایران معرفی کرد. دوم، موجب شد علاقه‌مندان این حوزه از زوایای مختلف به موضوع ترجمه کتبی و شفاهی، فرآیند آن‌ها، نقش ترجمه و مترجم، تاریخ ترجمه، ترجمه چندرسانه‌ای، و نظایر این‌ها بپردازند. سوم، روش‌های تحقیقی را معرفی کرد که پژوهشگران ما برای نظریه‌های غربی و بومی فراهم آورده‌اند و می‌آورند. از این رهگذر چندین روش تحقیق در حوزه‌های آموزش ترجمه، جامعه‌شناسی ترجمه، تحلیل انتقادی گفتمان در ترجمه، تاریخ‌نگاری ترجمه، و سنجش کیفیت برای انواع ترجمه کتبی و شفاهی فراهم آمد که مسیرهای پژوهشی تازه‌ای را رقم زد. چهارم، در تربیت ترجمه‌پژوهان، مدرسان آموزش‌دیده ترجمه و مترجمان آگاه سهمی بسزا برعهده داشت. همه این‌ها با همکاری و هم‌فکری استادان و اندیشمندان مطالعات ترجمه در این مرزوبوم و گاه در خارج از ایران میسر شده است. موفقیت این نشریه علمی مدیون همکاری مشترک همه مشتاقان این رشته و نظرات راهگشا و یاری‌رسانی اعضای محترم هیئت تحریریه است.

اما دریغ که در این ماه یکی از اعضای دانشمند و اثرگذار هیئت تحریریه از میان ما رفت. رفتن دکتر **کوروش صفوی** همه را غافلگیر و داغدار کرد. او استادی سخنور، معلمی پرتلاش، و مؤلف و مترجمی خوش‌قلم و خستگی‌ناپذیر بود. آثارش متنوع و پرشمار است. دستور زبان و نوشتار، تاریخ زبان‌شناسی، معنی‌شناسی، زبان‌شناسی و ادبیات، به‌ویژه ملاحظات سبک‌شناسی، و فلسفه زبان، شریان‌های اندیشه و اندیشه‌ورزی او در تدریس، تألیف و ترجمه محسوب می‌شود. از سوسور و یاکوبسن تأثیر پذیرفته بود و خود را ساختگرا، به معنی جزمی کلمه، می‌دانست.

یکی از برجسته‌ترین آثار صفوی که در شکوفاترین دوره حیات دانشگاهی‌اش نوشت، مقاله‌ای است با عنوان «نگاهی به چگونگی پیدایش سبک هندی در شعر منظوم فارسی» که براساس الگوی قطب‌های استعاره و مجاز یا کوبسن به نگارش درآمده و حاوی اندیشه‌ای چنان بدیع است که مقالات پرشماری براساس آن نوشته شده و فراتر از زبان و ادبیات به سایر نظام‌های نشانه‌ای، از جمله معماری و هنرهای بصری، قابل تعمیم است. صفوی به معنی‌شناسی واژگانی در زبان فارسی پرداخت و با اندیشه خلاق خود نمونه‌هایی به دست داد که اکنون به نمونه‌های کلاسیک تبدیل شده‌اند. همین توجه را در آثار دیگر وی، از جمله «درآمدی بر معنی‌شناسی»، «نگاهی تازه به معنی‌شناسی»، و «نظریه‌های معنی‌شناسی واژگانی» می‌بینیم. طرحی که او برای آموزش ساخت زبان فارسی ارائه کرد از نظم نظری ویژه‌ای تبعیت می‌کند. یکی از آثار برجسته او در این حوزه «برخی از ویژگی‌های بندهای موصولی فارسی» است.

ترجمه‌های خوشخوان و روان صفوی هم در همین حوزه‌های اندیشه، یعنی دستور زبان و نوشتار، تاریخ زبان‌شناسی، معنی‌شناسی، زبان‌شناسی و ادبیات، و فلسفه زبان قرار می‌گیرد. مقدمه‌ای که بر ترجمه «فن دستور» از دیونویوس تراکس نوشته، به‌تنهایی اثری شاخص و ماندگار در زبان‌شناسی است. میراثی که صفوی برای زبان‌شناسی ایرانی به جا گذاشت بسیار گسترده و اثربخش است.

یادش گرامی و نامش ماندگار.